

Doporučení Ministerstva zdravotnictví ČR pro školy a školská zařízení k zahájení školního roku 2021/2022 v souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19

Určeno pro školy a školská zařízení zapsané do školského rejstříku podle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů a pro zahraniční školy zřízené podle § 38 odst. 1 písm. c) školského zákona. Dodržování základních principů prevence vzniku a šíření infekčních nemocí se obdobně, v rozsahu možného využití, doporučuje i vysokým školám zřizovaným podle zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

Cílem preventivních opatření je zdravotní zabezpečení provozu škol a školských zařízení v oblasti osobní a provozní hygieny a režimových opatření. Opatření vycházejí z legislativních povinností a upřesňují postupy, které mají být již v provozu škol a školských zařízení zavedeny.

Doporučení má školám a školským zařízením pomoci při odhalování rizikových situací, které souvisejí s provozem konkrétní školy a školského zařízení, a umožnit tím minimalizovat rozsah restriktivních opatření v případě výskytu onemocnění Covid-19 ve škole či školském zařízení, tzn. především rozsah uložených karanténních opatření ze strany místně příslušné krajské hygienické stanice.

Při naplňování principů prevence vzniku a šíření infekčních nemocí postupují školy a školská zařízení v souladu:

1. *s vydanými mimořádnými opatřeními event. uloženými protiepidemickými opatřeními na regionální úrovni místně příslušnou krajskou hygienickou stanicí, na celostátní úrovni Ministerstvem zdravotnictví,*
2. *s Doporučením Ministerstva zdravotnictví ČR pro školy a školská zařízení k zahájení školního roku 2021/2022 v souvislosti s probíhající pandemií onemocnění COVID-19 a Manuálem Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.*

Mezi základní principy prevence vzniku a šíření infekční nemoci ve školách a školských zařízeních patří:

1. **dodržování zásad osobní a provozní hygieny**
2. **skupinová izolace, sociální distance**
3. **ochrana úst a nosu (rouška, respirátor) a řádná respirační hygiena**
4. **opakovaná edukace**

Legislativní rámec hygienických požadavků tvoří zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů, a vyhláška č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů. Školní stravování je regulováno evropským potravinovým právem, a to především nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 178/2002 ze dne 28. ledna 2002, kterým se stanoví zásady a požadavky potravinového práva, zřizuje se Evropský úřad pro bezpečnost potravin a stanoví postupy týkající se bezpečnosti potravin a nařízením Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004 ze dne 29. dubna 2004 o hygieně potravin a vyhláškou č. 137/2004 Sb., o hygienických požadavcích na stravovací služby a o zásadách osobní a provozní hygieny při činnostech epidemiologicky závažných.

Mezi základní nepodkročitelné minimum v oblasti preventivních opatření patří zajištění odpovídajících podmínek pro osobní a provozní hygienu.

V případě výskytu onemocnění COVID-19 ve škole nebo školském zařízení nařizuje místně příslušná krajská hygienická stanice stanoveným osobám izolaci a karanténu na základě provedeného epidemiologického šetření a v souladu s Metodickým pokynem hlavní hygieničky k nařizování karantény ve školách a školských zařízeních v souvislosti s onemocněním COVID-19. Karanténa se týká okruhu osob, které byly v rizikovém kontaktu. Při rozhodování o rizikovosti kontaktu se přihlíží mimo jiné k délce kontaktu, vzdálenosti osob, k zavedeným opatřením atd. Každá situace je jiná, protože každý kolektiv v sobě zahrnuje více proměnných – např. velikost školy, členění objektu (samostatná budova, pavilony), počet dětí/žáků/studentů ve třídě, způsob stravování, pobyt v družině, v zájmových kroužcích, sportovní aktivity, způsob dopravy do školy a především místní epidemiologická situace.

Doporučení preventivních protiepidemických opatření pro školy a školská zařízení

Před zahájením školního roku aktualizovat kontakty (telefonní čísla) na všechny účastníky výchovně - vzdělávacího procesu, zejména zákonných zástupců dětí, žáků a studentů, pedagogických a nepedagogických pracovníků.

Vytvořit systém sdílení informací, tzn. komu se hlásí onemocnění dítěte, žáka, studenta nebo zaměstnance. Stanovit místo, kde se budou zveřejňovat aktuální informace apod.

Zajistit, aby do školy a školského zařízení neměly přístup infekčně nemocné osoby. Upozornit zaměstnance a rodiče/zákonné zástupce, že nemocní musí zůstat doma.

Pro případ výskytu infekčního onemocnění nebo podezření na nákazu je nutné v zařízení zřídit izolaci, kde je osoba izolována od ostatního kolektivu do doby odchodu

ze školy nebo v případě dítěte/žáka do doby převzetí zákonným zástupcem. Legislativní povinnost izolace nemocného nebo z nákazy podezřelého dítěte nebo mladistvého je škole a školskému zařízení uložena § 7 odst. 3 zákona č. 258/2000 Sb. Při péči o nemocného použije nejen nemocný nebo z nákazy podezřelý, ale i zaměstnanec školy, který je s ním v kontaktu, ochranu dýchacích cest. Pečující osoba navíc užije i další OOPP jako jsou jednorázové rukavice, pracovní plášť apod.

Prostor izolace musí být dobře udržovatelný a dezinfikovatelný, přirozeně větratelný oknem. Je ideální, pokud je tento prostor vybaven umyvadlem na mytí rukou s přívodem tekoucí pitné a teplé vody, včetně vybavení tekutým mýdlem v dávkovači, ručníky na jedno použití a dezinfekcí na ruce s virucidním účinkem. Prostor nesmí být průchozí do jiné využívané místnosti, která je mimo izolační režim. Pro účely izolace by měla být vytipována a označena samostatná toaleta, která se nachází v blízkosti izolační místnosti a nesmí být v době využití izolace používána dalšími osobami. Po odchodu nemocného z pobytové místnosti (denní místnost, třída apod.) do izolace je nutné zajistit úklid a dezinfekci těchto prostor za užití dezinfekčního přípravku s virucidním účinkem. Úklid je vhodné zahájit až po řádném vyvětrání prostor s použitím OOPP. Obdobně je proveden úklid izolace po odchodu nemocného.

V této souvislosti se doporučuje vybavit školu a školské zařízení bezkontaktním teploměrem a náhradními rouškami, respirátory.

Zajistit efektivní úklid na mokro a dezinfekci všech prostor a ploch.

Zabezpečení úklidu prostor školy nebo školského zařízení je třeba nastavit s adresným popisem činností a proškolením personálu. Je třeba adresně určit, kdo, kdy, kde, co a čím bude čistit a dezinfikovat. Přípravky je nezbytné používat podle pokynů výrobce uvedených na etiketě (vhodnost pro povrch, typ působení, způsob aplikace, koncentrace, kontaktní čas atd.). **V nejvyšší četnosti je nutné čistit a dezinfikovat kontaktní místa** – kliky, madla, vypínače, klávesnice, dálkové ovladače, telefony, zábradlí, výtokové ventily u umyvadel, splachovadla, tlačítka u tekutých mýdel či zásobníků na dezinfekci apod. V zařízení **zajistit dostatečné zásoby čistících a dezinfekčních prostředků**. Koronavirus je obalený virus, na který působí dezinfekční přípravky s virucidní aktivitou.

Zajistit podmínky pro osobní hygienu. Pro mytí rukou je nutná tekoucí pitná a teplá voda, tekuté mýdlo v dávkovači, bezpečné osoušení - nejlépe ručníky na jedno použití a dezinfekce rukou dezinfekčním přípravkem s virucidním účinkem. Dezinfekční přípravky na ruce je vhodné umístit na hygienická zařízení, do učeben, na chodby, poblíž vchodu do budovy, u šaten, před jídelnu, u tělocvičny, v předškolním zařízení u přebalovacího pultu, a dále na všech relevantních místech. V souladu s přílohou č. 1 bodem č. 8 vyhlášky č. 410/2005 Sb., lze akceptovat osoušeč rukou a v mateřské škole užití textilních ručníků, které musí být uloženy tak, aby se vzájemně nedotýkaly. Jejich praní musí být zajištěno při teplotě vyšší než 60° C. Ručníky na jedno použití jsou preferovány.

Školní stravování/jídelna musí respektovat zásady správné výrobní a hygienické praxe. Mytí nádobí zajistit při dostatečně vysokých teplotách (mycí proces min. 60°C). Při ručním mytí je nutné zajistit finální oplach teplou vodou. S ohledem na zdravotní riziko přenosu infekce při stravování je třeba regulovat počet strážníků v jídelně a jejich hromadné příchody a odchody. Zajistit strážníkům možnost mytí rukou před jídlem, případně dezinfekci. Zrušit samoobslužný výdej, tj. odebírání příborů z hromadných zásobníků a využívání samoobslužných bufetů (nápoje, polévky, saláty apod.). Personál školní jídelny musí při výdeji správným způsobem používat jednorázové rukavice a další pomůcky. Vysoký stupeň osobní hygieny a dodržování znalostí nutných při činnostech epidemiologicky závažných se vyžaduje u všech zaměstnanců účastnících se stravování (např. i u učitele, který pomáhá při výdeji stravy apod.). Při stravování cizích strážníků preferovat formu výdeje pokrmů do jednorázových obalů event. přinesených vlastních nádob. Pro tento způsob výdeje musí být nastavena pravidla pro manipulaci s doneseným nádobím tak, aby nebyl ohrožen zdravotně nezávadný provoz školní jídelny. V případě konzumace stravy ve školní jídelně je nutné zajistit časové a místní oddělení cizích strážníků, pokud pro ně není vyčleněna samostatná jídelna, tzn. stravování umožnit až po skončení výdeje obědů pro školu, po odchodu cizích strážníků provést úklid s následnou dezinfekcí všech jimi využívaných prostor.

Zajistit praní prádla při dostatečně vysokých teplotách nad 60°C. Z důvodu minimalizace šíření viru vzduchem použité prádlo neprotřepávat, jeho třídění provádět ve vyčleněné místnosti. Používat vhodné transportní obaly, které zabraňují kontaminaci okolí nečistotami. Obaly musí být vhodné k praní nebo omyvatelné a dezinfikovatelné nebo na jedno použití. Použité prádlo (lůžkoviny, ručníky apod.) skladovat v obalech ve vyčleněném prostoru. Nelze společně skladovat čisté a použité prádlo.

Zajistit řádné větrání prostor nejlépe okny – čerstvým vzduchem. Pokud je nutné použít nucenou ventilaci, tak ověřit její funkčnost, výkon a sanitaci. Učebny větrat opakovaně, krátkodobě a intenzivně během vyučovací hodiny a o přestávce.

Zajistit denní odstraňování odpadu včetně jeho bezpečné, tj. zdravotně nezávadné, likvidace.

Zajistit v co největším možném rozsahu homogenitu kolektivů (skupinovou izolaci) - omezit slučování tříd, přesuny tříd, střídání učeben, hromadné školní akce, sdílení pomůcek a prostor. V kontextu zachování homogenity kolektivů posoudit rozvrh hodin, zahájení školní výuky, výdej obědů apod. Postup zachovat především na začátku školního roku a následně dle aktuálního vývoje epidemiologické situace v konkrétní škole a regionu. Příklad: na začátku školního roku v rámci výuky vybraných předmětů spojovat maximálně 2 třídy, dále v případě příznivého epidemiologického vývoje lze počet spojovaných tříd rozšířit.

Výuku tělesné výchovy v maximální možné míře, v závislosti na klimatických podmínkách, přenést na venkovní sportoviště.

Družina/školní klub – snaha o udržení homogenosti skupiny podle prostorových a personálních možností školy. Homogenní skupinou může být třída nebo méně ideálně několik tříd dohromady, případně celý ročník. Neudržení homogenních skupin vede k riziku uložení karanténních opatření větší skupině žáků, tzn. karanténa může postihnout více tříd a ročníků. V maximální možné míře využít při pobytu v družině venkovní prostředí v areálu školy, minimalizovat návštěvu kulturních a sportovních akcí pořádaných cizími subjekty.

Hromadné školní akce, mezi-školní turnaje a obdobné akce omezit, v případě pořádání - za podmínek zvýšené hygieny účastníků v souladu s požadavky stanovenými mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví pro hromadné akce.

Školní výlety, exkurze, školy v přírodě a veškeré pobytové akce domácí i zahraniční pořádat za podmínek zvýšené hygieny účastníků v souladu s požadavky stanovenými mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví.

Zájmovou mimoškolní činnost (zájmové kroužky) pro vlastní nebo cizí žáky pořádat za podmínek dodržování principu neslučování žáků nad rámec homogenní skupiny, např. sportovní oddíl nebo umělecký kroužek, v souladu s požadavky stanovenými mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví.

Ubytovací školská zařízení

Podle možností vyčlenit prostory pro zajištění karanténních opatření pro ubytované. O dalších opatřeních rozhodne místně příslušná krajská hygienická stanice na základě znalostí specifických podmínek v konkrétním zařízení.

Vyčlenit zónu pro všechny cizí příchozí osoby s nastavením protiepidemických opatření, tj. ochrana dýchacích cest, dezinfekce, sociální odstup.

Omezit pohyb cizích osob v prostorách školy. Nepořádat akce s účastí cizích osob či pořádané jinými subjekty typu besedy, divadelní představení atd. Aktivity jiných subjektů ve škole umožnit až po skončení provozu školy a při střídání provozů zajistit řádné provětrání, úklid a dezinfekci všech užívaných prostor a ploch. Údržbářské práce provádět, pokud to lze, v době mimo vyučování. Omezit pohyb rodičů a dalších rodinných příslušníků a všech příchozích osob v prostorách školy.

Identifikovat kritické pracovní funkce a pozice a naplánovat alternativní pokrytí činností. Zejména v zařízeních s nepřetržitým provozem (školská ubytovací zařízení) zajistit práci v oddělených směnách, které se navzájem nepotkávají.

Provádět cílené opakované vzdělávání v oblasti ochrany zdraví dětí/žáků/studentů. Provést školení všech zaměstnanců školy a školského zařízení. Zajistit opakovanou

edukaci o zásadách správné respirační hygieny, tzn. upozornit, že kašlat a kýchat je nutné do kapesníku na jedno použití a ten neprodleně vyhodit a následně si umýt ruce. Pro odpad zajistit vhodné nádoby s jednorázovou vložkou. Upozornit na správný způsob mytí rukou a na situace, kdy je nutné si ruce umýt event. dezinfikovat.

Ochranu dýchacích cest užít v souladu s aktuálně platným mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví.

Opatření a doporučení pro vysoké školy

Ubytování na kolejích je možné pouze za podmínek dodržení mimořádným opatřením Ministerstva zdravotnictví stanovených podmínek OTN (očkování, testování, prodělaná nemoc) obecně pro ubytovací služby.

Na základě posouzení individuálních rizik s ohledem na prevenci šíření infekčního onemocnění na vysokých školách se doporučuje:

- dle možností v ubytovacích zařízeních (koleje) vyčlenit prostory pro zajištění karanténních opatření,
- dle možností nastavit pravidla pro zamezení šíření nákazy COVID-19 prostřednictvím protiepidemických opatření, tj. především ochrana dýchacích cest, dezinfekce, sociální odstup,
- dle možností rozdělit výuku studentů do menších skupin,
- dle možností vyčlenit zónu pro všechny cizí příchozí osoby.

U zahraničních pobytů a stáží se postupuje podle mimořádného opatření Ministerstva zdravotnictví vydaného pro vycestování a návrat občanů ČR do a ze zahraničí. Obdobně je nastaven postup u zahraničních studentů a akademických pracovníků pro pobyt na území ČR.

